

BEVÁNDORLÁSI ÉS ÁLLAMPOLGÁRSÁGI HIVATAL

Szöveges értékelés

a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal 2009. évi költségvetési beszámolójához

1. Feladatkör tevékenység:

A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvényben a XIV. Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium fejezetben 1000. önálló címként szerepelt.

A költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény alapján 2009. évben módosításra kerültek az alapító okiratok, melyek értelmében a címhez tartozó szervek besorolása az alábbiak szerint változott:

1. Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal közhatalmi költségvetési szerv
törzskönyvi azonosító: 722744
2. Befogadó Állomás Békéscsaba közszolgáltató közintézmény
törzskönyvi azonosító: 720872
3. Befogadó Állomás Bicske közszolgáltató közintézmény
törzskönyvi azonosító: 720861
4. Befogadó Állomás Debrecen közszolgáltató közintézmény
törzskönyvi azonosító: 722612

Mind a négy szervezet önállóan működő és gazdálkodó, a középírányító szervei irányítási jogokat a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal gyakorolja.

A Hivatal honlapjának címe: www.bevandorlas.hu

A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal szakmai tevékenysége során

- ellátja a magyar állampolgárságról szóló jogszabályokban hatáskörébe utalt feladatokat, valamint előkészíti az igazságügyi és rendészeti miniszter hatáskörébe tartozó állampolgársági döntéseket;
- ellátja a hazai anyakönyvezéssel kapcsolatos, az anyakönyvekről, a házasságkötésről és a névviselésről szóló jogszabályokban megállapított feladatokat;
- ellátja a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározott feladatokat,
- idegenrendészeti hatóságként ellátja a jogszabályokban a hatáskörébe utalt idegenrendészeti feladatokat;
- központi vízumhatóságként kapcsolatot tart más schengeni államok központi hatóságaival, a SIS-jelzésekkel összefüggésekben megkereséssel él a nemzeti SIRENE iroda felé és válaszol a SIRENE iroda megkereséseire;

- menekültügyi hatóságként ellátja a jogszabályokban a hatáskörébe utalt menekültügyi feladatokat;
- útlevélhatóságként ellátja a bevándorolt, letelepedett jogállású személy és hontalan úti okmányával kapcsolatos hatósági feladatokat, a menekültként elismert személyek kétnyelvű úti okmányával, az oltalmazottként elismert személyek úti okmányával, továbbá a menedékesek úti okmányával összefüggő hatósági feladatokat;
- ellátja az országinformáció szolgáltatásért felelős szerv (országinformációs központ) jogszabályban meghatározott feladatait;
- végrehajtja a migrációs tárgyú nemzetközi szerződésekből adódó feladatokat, felügyeli és koordinálja a visszafogadási egyezmények végrehajtását, engedélyezi a hatósági kísérettel történő átszállításokat;
- kapcsolatot tart a migrációs kérdésekkel foglalkozó nemzetközi szervezetekkel.

A befogadó állomások tevékenységük során

- a menekültkénti vagy oltalmazottkénti, valamint a menedékeskénti elismerésüket kérők, továbbá a menekültek, az oltalmazottak és a menedékesek (továbbiakban elhelyezettek) tekintetében a vonatkozó jogszabályban meghatározottak szerint szállást és ellátást nyújt,
- gondoskodik az elhelyezettek egészségügyi alap- és szakellátásának megszervezéséről,
- szociális munkások foglalkoztatásával segítséget és tájékoztatást nyújt az elhelyezettek napi problémáinak megoldásához, életvezetési tanácsadást végez, felkészít az önálló életvitelre és a magyar társadalomba történő integrációra, valamint elősegíti a vonatkozó jogszabályokban meghatározott ellátásokhoz és támogatásokhoz való hozzáférést,
- együttműködik az elhelyezettek ellátásában közreműködő hazai és nemzetközi állami, önkormányzati és civil szervezetekkel, szervezetekkel, egyházakkal, továbbá – a jogszabályokban meghatározott feladatok ellátása érdekében – a rendvédelmi szervezetekkel és a nemzetbiztonsági szolgálatokkal.

A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal 2009. évi tevékenységében prioritásként határoztuk meg a Hivatal működőképességének biztosítását, a jogszabályok által hatáskörébe utalt szakmai feladatok magas színvonalú ellátását, a közigazgatási munka szolgáltató jellegének erősítését, a jogalkalmazás egységességének biztosítását, a biztonsági érdekek érvényre juttatását, az európai uniós, illetve a schengeni tagságból eredő kötelezettségek maradéktalan végrehajtását.

A beszámolási időszakban kiemelt figyelmet fordítottunk a szakmai feladatok végrehajtása során a jogbiztonság követelményének érvényesítésére, a jogalkalmazás egységességének a biztosítására. A szakirányító szervek mind a hatósági, mind a bírósági joggyakorlat formálódását folyamatosan figyelemmel kísérték, a tapasztalatokat szakmai fórumokon és konzultációk keretében elemezték és értékelték.

A hatósági feladataink ellátásában közreműködő szervek bevonásával összegeztük mind a menedékjogi, mind az idegenrendészeti jogszabályok végrehajtásának tapasztalatait. A felügyeleti szerv által részletesen meghatározott szempontok szerint még az első félévben elvégeztük a menedékjogról szóló törvény és végrehajtási jogszabályok hatályosulásának vizsgálatát. A jogalkalmazás során felszínre került szabályozási hiányosságok és pontatlanságok okozta problémák megoldása érdekében több alkalommal javaslatot készítettünk a jogszabályok módosítására, amelyekkel kapcsolatosan számos esetben történt

egyeztetés a felügyeleti szervvel. A költségvetési egyensúly megtartása érdekében is kidolgoztuk a módosításra vonatkozó tervezeteket, előterjesztésükre azonban az év végéig még a végrehajtási rendeletek szintjén sem került sor.

A hatósági ügyek határidőben történő intézésének biztosítása azonban egyes területeken – elsősorban a másodfokú ügyintézésrel kapcsolatos feladatok ellátásának terén - csak nehézségek árán, túlmunka elrendelésével és más szakterület munkatársainak a bevonásával valósulhatott meg.

A közigazgatási munka magasabb szintre emelése, szolgáltató jellegének erősítése érdekében az elmúlt évben több intézkedés történt, amelyek elsősorban az ügyfelek jobb tájékoztatását, az ügyintézés egyszerűbbé és az ügyfelek számára átláthatóbbá tételét célozták. Az első fokon eljáró hatóságaink kérelemre biztosították a kihelyezett ügyfélfogadás lehetőségét az oktatási intézmények, valamint a külföldiek nagylétszámú foglalkoztató munkáltatók esetében.

Az év során különös gondot okozott az egyes befogadó intézményeinkben ugrásszerűen megnövekedett rendkívüli események száma, amelyek elsősorban a menedékjogot kérő külföldiek szűrését végző Békéscsabai Befogadó Állomást érintették. A rendkívüli események főként engedély nélküli eltávzásokban, erőszakos, garázda jellegű cselekményekben, rongálásokban, szándékos károkozásokban és az egymás, illetve az őrzés-védelmi feladatokat ellátó biztonsági őrök sérelmére elkövetett támadásokban nyilvánultak meg. A közvélemény figyelmét is felkeltették azok az események, amelyek előre jól megszervezett sajtónyilvánosság mellett történtek (toronymászások, budapesti demonstrációk, bazilika elfoglalása stb.) A Hivatal az eseményekre haladéktalanul reagálva a befogadó intézményeknél vagyonvédelmi és biztonsági fejlesztéseket hajtott végre (kerítések megerősítése, térfigyelő kamerahálózat bővítése, nyílászáró szerkezetek megerősítése stb.), valamint alternatív megoldások feltárására vonatkozó elemzéseket készített.

Az illegális migrációval összefüggésben jelentkező feladataink ellátásában jelentős minőségi előrelépést jelentett az a fejlemény, hogy évközben a Külső Határok Alap finanszírozásával három bevándorlási összekötőt sikerült kihelyeznünk a biztonsági szempontból különös kockázatot jelentő országokba, Nigériába, Törökországba, Egyiptomba. Munkatársaink nem csak az egyes, különösen ellenőrzésre szoruló migránsok kiszűrésében nyújtanak hathatós segítséget, hanem az ország-információk pontosításában is jelentős szerepet játszanak.

A Hivatal az elmúlt évben a követelményeknek megfelelően teljesítette az európai uniós, valamint a schengeni tagságból eredő kötelezettségeit. Ezen a területen új kihívásként jelentkezett az egyes rendészeti és migrációs tárgyú törvények módosításáról, valamint a Vízuminformációs Rendszer (VIS) bevezetésével összefüggő jogharmonizációs célú módosításokról szóló törvényjavaslatok előkészítésével kapcsolatos feladatok ellátása, továbbá a VIS Igazgatási Koncepció kidolgozásában való aktív részvételünk. Az év egyik kiemelt feladatát jelentette a Központi Nemzeti Vízumrendszer folyamatos fejlesztése. Rendszeres egyeztetések zajlottak a VIS alkalmazásában érintett társszervekkel is. Megkezdtuk az időközben hatályba lépett Közösségi Vízumkódex alkalmazására való felkészülést, amelynek keretében az állomány képzésére, informatikai fejlesztésre került sor.

2. A 2009. évi előirányzatok alakulása:

A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal eredeti előirányzata 5.276,2 millió Ft kiadási, 5.171,8 millió Ft támogatási és 104,4 millió Ft működési bevétel volt.

Év közben a Kormány döntése alapján a központi költségvetésből személyi juttatásokra 76,0 millió Ft, munkaadókat terhelő járulékokra 22,1 millió Ft többlettámogatásban részesültünk. A kötelező zárolás miatt ugyancsak kormánydöntés alapján a dologi kiadásokra fordítható keret 100,0 millió, a beruházásokra fordítható keret 50,0 millió Ft-tal csökkent.

Fejezeti hatáskörben végrehajtott módosítások a személyi juttatásokat 3,6 millió Ft-tal, a munkaadókat terhelő járulékokat 1,1 millió Ft-tal, a dologi kiadásokat 69,4 millió Ft-tal, a támogatásértékű kiadásokat 22,1 millió Ft-tal, a beruházásokat 47,0 millió Ft-tal emelték. A kormányzati és a felügyeleti intézkedések hatására a költségvetési támogatásunk az eredeti előirányzathoz viszonyítva az év végére 17,7 millió Ft-tal növekedett.

A saját hatáskörű előirányzat módosításokkal (előirányzat-maradvány felhasználás, többletbevétel előirányzatosítás) a kiadási előirányzatokat 504,7 millió Ft-tal tudtuk megemelni.

A módosítások együttes hatására a Hivatal 2009. évi módosított kiadási előirányzata 5.872,2 millió Ft lett, mely az eredeti előirányzathoz viszonyítva 11,3 %-os növekedést mutat.

Ahhoz, hogy a Hivatal a költségvetési egyensúlyát megőrizhesse takarékosági intézkedéseket vezettünk be. Törekedtünk az üzemeltetési költségek, a külföldi kiküldetések számának csökkentésére, a közüzemi szolgáltatási, valamint az egyes ingatlanbérleti szerződések felülvizsgálatára. A bérleti díjak megtakarítása, illetve csökkentése érdekében egyes ügyfélszolgálati irodákat megszüntettünk, összevontunk. Az év során a Hivatal gépjármű állományát csökkentettük, futásteljesítményüket korlátoztuk és a gépjármű amortizációs cserékkel a karbantartási költségeket is sikerült jelentősen mérsékelni.

A költségvetési egyensúly megőrzése, a források racionálisabb felhasználásának elősegítése érdekében – a minisztériummal több esetben is lefolytatott tárgyalásokat követően – jelentős szervezeti átalakítást hajtottunk végre. Ennek következtében sor került 20 státusz leépítésére – így a Hivatal rendszeresített létszáma május 1-ei hatállyal 881 főről 861 főre csökkent -, valamint szervezeti egységek megszüntetésére, illetve összevonására.

A **személyi juttatások** kiemelt kiadási előirányzata 2.704,9 millió Ft, a felhasználás 2.654,5 millió Ft, mely 98,1 %-os felhasználásnak felel meg. A kiemelt előirányzatban jelentkező maradvány a köztisztviselők teljesítményértékelése alapján kifizetett jutalmaknak a munkavállalókat terhelő adó és járuléklevonásaiból, a december havi tolmácsolási díjából tevődik össze. A rendelkezésre álló források biztosították a rendszeres személyi juttatások kifizetését, gondot okozott azonban, hogy a jogszabály által kötelezően előírt teljesítményértékelési rendszer alkalmazásához szükséges többletforrást a Hivatal nem kapta meg. Annak fedezetét csak az évközi nem tartós bérmegtakarításokból, valamint a létszámleépítésből eredő megtakarításokból tudtuk biztosítani.

A **munkaadói járulékok** felhasználása 90,5 %, az előirányzat maradvány a teljesítményértékelésre kifizetett jutalom után képződő lekötött keret, valamint az évközbeni járulékváltozásból adódó megtakarítás.

A **dologi kiadásokra** biztosított forrás 1.830,4 millió Ft volt, (a tavalyi évben a dologi kiadások módosított előirányzata 2.430,5 millió Ft volt, a teljesítés 2.176,5 millió Ft) melyből a tényleges felhasználás összege 1.642,8 millió Ft.

A dologi kiadási előirányzat felhasználása során komoly nehézséget okozott az a körülmény, hogy a befogadó intézményekben ellátott külföldiek száma jelentősen meghaladta a tervezési létszámot. A tervezett ellátotti létszám 875 fő, a ténylegesen ellátottak száma meghaladta az 1100 főt. A 2009. évi gazdálkodás során a Hivatal központi költségvetése terhére 207,9 millió Ft-tal, négy alkalommal megemeltük a befogadó állomások dologi kiadási előirányzatát az ellátotti létszám növekedése miatt felmerült költségek finanszírozhatósága érdekében.

A működőképesség megőrzéséhez jelentősen hozzájárult a 2008 november hónapban biztosított előrehozott állami támogatási keret felhasználhatósága is. Az éves gazdálkodás folyamatos ellenőrzése és a folyamatok elemzése alapján elrendelt évközi korlátozások, takarékosági intézkedések együttes hatásaként biztosítani tudtuk a zavartalan működés feltételeit, a kötelező tartalékképzési előírások érvényesítését.

Az ellátottak pénzbeli juttatásai eredeti előirányzata 8,0 millió Ft volt, a módosított kiadási előirányzat 45,6 millió Ft, a teljesítés 45,5 millió Ft. A nagy mértékű emelkedés oka egyrészt a költőpénzben részesülők nagy száma, másrészt a 301/2007. (XI.9) kormányrendelet által megemelt egy főre jutó ellátási összeg.

A **működési célú pénzeszköz átadásra** tervezett 49,0 millió Ft-tal szemben a módosított előirányzat 143,6 millió Ft lett, a teljesítés 139,3 millió Ft. A kiadások legnagyobb részét a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) kormányrendelettel módosított, megemelt mértékű a menekülteknek adott segélyek, rendszeres létfenntartási támogatás stb. címen kifizetett összeg 89,9 millió Ft tette ki. A kiadások másik része a bicskei befogadó állomás és a Magyar Ökomemikus Segélyszervezet közös uniós pályázatának elszámolásából adódik.

Az **intézményi beruházási kiadások** eredeti előirányzata 104,0 millió Ft volt, a módosított előirányzat 228,0 millió Ft, a teljesítés 189,7 millió Ft, amely 83,2 %-os felhasználásnak felel meg. A Hivatal részére biztosított felhalmozási előirányzatok terhére kialakításra került egy nyelvi labor a Hivatal épületében, befejeződött az Egri Ügyfélszolgálati Iroda és Továbbképző Központ kialakítása, az Észak-alföldi Regionális Igazgatóság Menekültügyi osztálya beköltözött az igazgatóság épületébe. A budapesti bérleményből történő kiköltözés kapcsán kialakításra került a Hivatal épületében egy új irattár az állampolgársági iratok tárolására. Megkezdtük a balassagyarmati közösségi szállás bővítésének tervezési munkáit. A Hivatal központ hálózatán fejlesztést hajtottunk végre, valamint kialakításra került egy új beléptető rendszer is. Az év során pályázati forrásból négy nagyteljesítményű szerver beszerzését valósítottuk meg, továbbá minden ügyfélszolgálati irodába korszerű tájékoztató rendszer került telepítésre, melyen ügyfélfogadási időben folyamatosan frissülő tájékoztató anyagok jelennek meg öt nyelven.

Az amortizációs cserék keretében sor került 2 új gépjármű, valamint nagy teljesítményű fénymásoló beszerzésére is.

3. Bevételek alakulása

A Hivatal bevételi eredeti előirányzata 104,4 millió Ft volt, a módosított előirányzat 459,5 millió Ft, a teljesítés 450,6 millió Ft.

Az év során a „Szolidaritási Alapok” támogatásával több nyertes projektet valósítottunk meg. A projektekre kapott bevételi többlet 321,1 millió Ft, a felhasználás 279,0 millió Ft, a maradvány 42,1 millió Ft, mely teljes egészében kötelezettségvállalással terhelt. A projektek egy jelentős része a képzést szolgálta (helyi közigazgatási szakemberképzés, kommunikációs tréning, return home konferencia, központi vízumhatóság és külképviseletek közti tapasztalatcsere, vízumügyintézők részére intenzív nyelvi képzés), másik része technikai fejlesztéssel is járt (információs panel, központi nemzeti vízumrendszer továbbfejlesztése, digitalizált okirattár kialakítása). A befogadó állomások által benyújtott pályázatok elsősorban a menekült kérelmezők, az oltalmazottak, a menekültek ellátásának javítását, társadalmi beilleszkedésének elősegítését szolgálták.

Követelés állományunk az előző évhez képest mintegy 2,0 millió Ft-tal csökkent (41,5 millió Ft-ról 39,4 millió Ft-ra).

A vevői követelésekre az előző években elszámolt értékvesztés kivezetésére került sor 161 ezer Ft értékben tekintettel arra, hogy a tartozás a 2009. évben kiegyenlítésre került. Behajthatatlan követelésként 3,2 millió Ft-ot írtunk le, mivel a bírósági eljárások során a Hivatal részére megítélt perköltségeket (személyenként 5-20 ezer Ft közötti összeg) a külföldi állampolgárok háromszori felszólításra sem fizették be, ezeket az összegeket nagyságukra is tekintettel behajthatatlan követelésnek minősítettük.

4. Előirányzat maradvány

A 2008. évi előirányzat maradvány 223,2 millió Ft volt, melyből 1,8 millió Ft a Kormány által biztosított 2008. évi kereset kiegészítésből a fel nem használt (Hivatalt meg nem illető összeg). A maradványunk az áthúzódó szállítói kötelezettségből, illetve a 2008. decemberében kifizetett nettó személyi juttatások levonásaiból tevődött össze, felhasználására az I. félévben került sor.

A 2009. évi előirányzat maradvány 354,1 millió Ft, melyből 35,5 millió Ft a jogszabályváltozás miatti járulékcsoökkentés, valamint a létszámstop miatti megtakarításból származik. A maradvány nagyságát jelentősen befolyásolta a 2009. évi maradványképzési kötelezettség, valamint az uniós projektek utófinanszírozása, illetve a 2009. évi projektjeink áthúzódó hatása, melyre a finanszírozás a tavalyi évben biztosításra került, azonban a felhasználásuk 2010. évre áthúzódik.

5. Egyéb jogcímek

A 2009. évben kincstári vagyonértékesítésre a leselejtezett gépjárművek esetében (4 gépkocsi) került sor, az ebből befolyt 3,1 millió Ft-ot új közép kategóriás gépjármű beszerzésre fordítottuk, ezzel is csökkentve a gépjármű üzemeltetés költségeit.

A Hivatal eszközeinek bruttó értéke 63,3 millió Ft-tal nőtt. Beszerzések hatására a bruttó érték 189,7 millió Ft-tal, előző évek aktiválásából 50,0 millió Ft-tal nőtt.

Az év során jelentős selejtezést hajtottunk végre, elsősorban a számítástechnikai és irodatechnikai gépek, berendezések esetében. Az így kivezetett bruttó érték 104,3 millió Ft, a nettó érték lényegesen kevesebb 1,9 millió Ft, tekintettel arra, hogy ezek a berendezések már teljesen „0”-ra leírt elhasználandó eszközök voltak.

Az ingatlanállományunk térítésmentes átadással 49,1 millió Ft-tal csökkent, tekintettel arra, hogy a Nagykanizsai Községi Szállás véglegesen megszüntetésre, és az ingatlan a vagyonkezelő részére visszaadásra került.

Önálló lakásépítési számlával a Hivatal nem rendelkezik, és kincstári körön kívül vezetett számlája sincs.

A Hivatal a tavalyi évben letéti számla megnyitását kezdeményezte a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 156. § (1) bekezdése, valamint a hatósági letétről és a lefoglalt dolgok tárolásának és értékesítésének részletes szabályairól szóló 40/2009. (IX.15.) IRM rendelet 3. §-a alapján.

A számla 2009. október 23-án megnyitásra került, arra befizetés nem érkezett.

Budapest, 2010. április „ „

Dr. Végh Zsuzsanna
főigazgató